

Кодекс професійної етики та поведінки Австралійського інституту перекладачів (AUSIT) українською мовою переклали студенти 4 курсу кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура Львівського національного університету імені Івана Франка:

Валерія Уласович

Денис Сенюта

Ірина Михальчук

Ірина Ярощак

Марія Ярошевич

Надія Костюк

Оксана Гринюх

Олена Ващишин

Олена Машталір

Ольга Панюк

Софія Мельничок

Яна Стадницька

Яна Шепіта

Яніна Хрипунова

- This translation was undertaken by Associate Professor Oleksandra Litvinyak (PhD) and her students at the Hryhoriy Kochur Department of Translation / Interpreting Studies and Contrastive Linguistics at the Ivan Franko National University in Lviv, Ukraine.
- It was checked, edited, and proofed by Mrs Olena Radievska, NAATI Certified Translator and Member of AUSIT.

Листопад 2012 року

Кодекс професійної етики та поведінки Австралійського інституту перекладачів (AUSIT)

Зміст

Вступ

Передмова

Кодекс професійної етики

Кодекс професійної поведінки: зобов'язання перед одержувачами послуг

Специфіка поведінки письмових перекладачів

Специфіка поведінки усних перекладачів

Вступ

Кодекс професійної етики Австралійського інституту перекладачів (AUSIT) було вперше розроблено як підзаконний акт на початку 1990-х років. Пізніше кодекс було схвалено в розширеній формі на Національних щорічних загальних зборах у 1995 році, а протягом наступних 15 років ним послуговувалися не лише в AUSIT, але й за його межами. Численні іноземні навчальні заклади та професійні організації брали його за модель для власних кодексів або ж посилалися на нього.

З огляду на зміни в галузі перекладу вимоги кодексу етики також змінилися. Наприкінці 2010 року AUSIT прийняв пропозицію Університету ім. Монаша (Monash University) створити спільну робочу групу AUSIT/Monash для перегляду Кодексу етики, профінансувавши роботу доктора Улдіса Озолінса, як керівника робочої групи. Через рік, коли фінансування було вичерпано, проєкт очолив Крістіан Шмідт, щоб довести його до завершення. У процесі було розглянуто відгуки всіх членів AUSIT та представників усіх напрямів галузі перекладу.

Нижче наведено список осіб, які входять до складу робочої групи.

Доктор Мередіт Бартлетт, педагогиня і сурдоперекладачка, колишня голова Австралійської асоціації сурдоперекладачів у штаті Вікторія (ASLIA Vic), нині голова філії AUSIT у штатах Вікторія і Тасманія (VicTas AUSIT).

Весна Боглев, членкиня AUSIT, менеджерка по роботі із сесійними усними перекладачами та з питань досліджень і навчання у Мовній службі охорони здоров'я місцевого округу охорони здоров'я Південно-Західного Сіднея.

Адоल्фо Джентіле, фахівець-практик і член-засновник AUSIT, який став першим в Австралії професором перекладу (Університет ім. Дікіна); колишній президент Міжнародної федерації перекладачів (FIT) і колишній голова управління Національного органу акредитації перекладачів (NAATI).

Єва Хуссейн, колишня віце-президентка AUSIT і колишня голова філії AUSIT VicTas; усна та письмова перекладачка, яка керує власною компанією з надання мовних послуг.

Доктор Улдіс Озолінс, дослідник, автор багатьох публікацій на тему усного та письмового перекладу в Австралії й за кордоном і викладач кількох австралійських університетів.

Крістіан Шмідт, випускник Гайдельберзького університету, який зараз керує компанією в Аделаїді, що займається письмовим перекладом та редагуванням.

Консультанти:

доктор Джим Главак і професорка Ріта Вілсон з Університету ім. Монаша, Барбара МакГілврей, позаштатна письмова перекладачка й викладачка.

Національна рада AUSIT висловлює свою щирю подяку Крістіану й Улдісу за керівництво групою, що підготувала нову редакцію Кодексу, а також усім її членам за їхній цінний внесок.

Барбара МакГілврей,
Віце-президентка AUSIT

Передмова

Кодекс професійної етики та поведінки AUSIT розроблений для врегулювання професійної поведінки членів Австралійського інституту перекладачів.

AUSIT засновано в 1987 році, коли Національний орган акредитації перекладачів (NAATI) скликав спеціалістів-практиків, викладачів та представників державних постачальників лінгвістичних послуг з усієї Австралії на зустріч у Канберрі з метою заснування національної професійної асоціації. Створення AUSIT стало частиною історичного розвитку галузі перекладу в Австралії та Новій Зеландії, яка також включає національні стандарти акредитації та кваліфікації, різноманітні лінгвістичні послуги, спеціалізовану освіту й відповідний кодекс етики.

Робота над першим Кодексом професійної етики AUSIT завершилася в 1995 році, коли NAATI ухвалив цей Кодекс, а AUSIT прийняв його на Національних щорічних загальних зборах. У 1996 р. Кодекс було представлено Міжнародній федерації перекладачів на Всесвітньому конгресі, організованому AUSIT у Мельбурні. NAATI визнає Кодекс етики AUSIT як основу професійної поведінки для тих фахівців, які пройшли сертифікацію NAATI, тобто для всіх, хто має його акредитацію або визнання.

Оновлена версія Кодексу професійної етики та поведінки AUSIT з'явилася у 2012 році на знак визнання значних здобутків та диверсифікації галузі перекладу в Австралії, а також дедалі більшої уваги до етичних питань перекладу в усьому світі. Міжнародне визнання статусу перекладачів стає набуває все більшого значення, оскільки вони отримують усе більше уваги в засобах масової інформації, міжнародних відносинах та місцевих політичних питаннях, що вимагає підвищеного контролю стандартів галузі.

Національна асоціація перекладачів Нової Зеландії (NZSTI), заснована в 1985 році, прийняла оновлену редакцію Кодексу на щорічних загальних зборах у 2012 році.

Перекладачі в Австралії належать до світової професійної спільноти, яка все більше займається розв'язанням етичних питань, що виходять за межі національних кордонів. Зокрема, це стосується захисту письмових перекладачів і письмових перекладів (Найробійська декларація ЮНЕСКО та Хартія перекладача Міжнародної федерації перекладачів), захисту перекладачів у зонах конфліктів або права осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, на послуги перекладу.

В Австралії багато агенцій, установ, постачальників лінгвістичних послуг і замовників перекладів вимагають від фахівців-практиків, які співпрацюють з ними (незалежно від того, чи є ці фахівці членами AUSIT), дотримуватися цього Кодексу професійної етики. Кодекс визнається як загальний стандарт для перекладу.

У підсумку, Кодекс зобов'язує членів:

- зберігати професійний нейтралітет, неупередженість, об'єктивність і конфіденційність;
- прагнути досконалості шляхом постійного професійного розвитку;
- відмовлятися від роботи, що виходить за межі їхньої компетенції;
- сприяти створенню таких умов праці, взаємовідносин і розуміння ролей, які забезпечуватимуть співпрацю та надання якісних послуг;

- дотримуватися процедур вирішення спорів.

Клієнти чи інші сторони, які співпрацюють з перекладачами, повинні повідомляти AUSIT про будь-які порушення цього Кодексу. В AUSIT існують процедури розгляду таких скарг; як і в багатьох агенціях або установах, які замовляють послуги перекладу й вимагають від своїх фахівців дотримуватися Кодексу.

AUSIT також заохочує організації з особливими інституційними або операційними вимогами до перекладачів (і може допомогти таким організаціям) розробляти власні посібники чи протоколи з належної практики, які можуть конструктивно доповнити цей Кодекс.

Кодекс професійної етики AUSIT визначає цінності та принципи, якими керуються фахівці з перекладу у своїй практичній діяльності. Відповідний Кодекс і опис специфіки поведінки перекладачів слугує орієнтиром для фахівців з перекладу, до якого вони можуть звернутися, приймаючи рішення у своїй роботі. Він не є вичерпним переліком ситуацій і обставин, які ілюструють випадки дотримання або недотримання **Кодексу професійної етики**. Етичне виконання перекладу вимагає здорового глузду та зваженого прийняття рішень у контексті. Перекладачі, які зобов'язуються працювати відповідно до **Кодексу професійної етики**, погоджуються з тим, що в разі недотримання Кодексу відповідатимуть за свою поведінку згідно з процедурами AUSIT.

Наведені нижче цінності й принципи покладено в основу нашої практики перекладу.

КОДЕКС ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ

ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ

1. ПРОФЕСІЙНА ПОВЕДІНКА

Перекладачі завжди діють відповідно до стандартів поведінки й етикету, що відповідають цілям Австралійського інституту перекладачів (AUSIT), загальнонаціональної професійної асоціації перекладачів Австралії.

Пояснення. Перекладачі беруть на себе відповідальність за свою роботу й поведінку; вони зобов'язуються надавати якісні послуги з урахуванням культурних особливостей та з повагою до них, чесно й справедливо поводитися в усіх ділових відносинах, зокрема з іншими сторонами та колегами. Вони мають повідомляти про будь-який конфлікт інтересів або питання, що можуть вплинути на їхню неупередженість. Перекладачі дотримуються загальноприйнятого професійного етичного принципу сумлінності та чуйного ставлення до потреб інших учасників роботи.

2. КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ

Перекладачі дотримуються конфіденційності та не розголошують інформацію, отриману під час своєї роботи.

Пояснення. Перекладачі, зобов'язані дотримуватися суворих правил конфіденційності, як і особи, з якими вони працюють у професійній чи діловій сферах.

3. КОМПЕТЕНТНІСТЬ

Перекладачі виконують лише ту роботу, в якій вони компетентні, при чому лише тими мовами, для яких пройшли професійну підготовку й сертифікацію.

Пояснення. Для того, щоб займатися професійною діяльністю, перекладачі повинні мати певний рівень кваліфікації для виконання конкретних видів робіт. Ті, хто працює з перекладачами, мають право розраховувати на те, що вони працюють з фахівцями, які мають відповідну кваліфікацію. Перекладачі-практики завжди правдиво повідомляють про свої кваліфікації. Якщо формальне навчання або акредитація не доступні (наприклад, для менш поширених мовних пар, для нових мов чи тих, що перебувають на стадії становлення), фахівці-практики зобов'язані самостійно вдосконалювати й підтримувати свої навички завдяки професійному розвитку (див. Принцип 8 нижче) чи звертатися до роботодавців, агенцій або установ із проханням надати таку можливість.

4. НЕУПЕРЕДЖЕНІСТЬ

Перекладачі дотримуються принципу неупередженості у всіх професійних контактах. Усні перекладачі залишаються об'єктивними протягом усього спілкування між учасниками будь-якої зустрічі, яку перекладають. Письмові перекладачі не виявляють упередженості ні до автора вихідного тексту, ні до цільових читачів перекладу.

Пояснення. Перекладачі відіграють важливу роль у забезпеченні ефективного спілкування сторін, які не володіють спільною мовою. Їхня мета – забезпечити

передачу повного сенсу повідомлення. Перекладачі не несуть відповідальності за те, що саме повідомляють сторони, а лише за повну й точну передачу змісту повідомлення. Вони не дозволяють упередженням вплинути на свою роботу, а також не пом'якшують, не посилюють і не змінюють повідомлення, які передають.

5. ТОЧНІСТЬ

Перекладачі покладаються на свої професійні навички, завжди залишаючись вірними змісту текстів і повідомлень.

Пояснення. В цьому Кодексі точність означає оптимальну й повну передачу повідомлення цільовою мовою зі збереженням змісту та значення вихідного повідомлення або тексту без пропусків або спотворень.

6. ЧІТКЕ РОЗМЕЖУВАННЯ РОЛЕЙ

Перекладачі дотримуються чітких меж між своєю роллю посередників у комунікації шляхом передачі повідомлення та будь-якими іншими ролями, які можуть виконуватися іншими сторонами, залученими до завдання.

Пояснення. Перекладачі зосереджують основну увагу на передачі повідомлення. Під час виконання своїх перекладацьких обов'язків вони не займаються іншими завданнями, такими, як адвокація чи надання консультацій та порад. Навіть якщо ці завдання передбачені конкретними умовами працевлаштування, фахівці наполягають на чіткому розмежуванні між перекладом та іншими завданнями. З цією метою перекладачі, якщо того вимагає ситуація, надають пояснення своєї ролі відповідно до принципів цього Кодексу.

7. ПІДТРИМАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ВІДНОСИН

Перекладачі відповідають за якість своєї роботи, незалежно від того, чи вони є найманими працівниками, позаштатними фахівцями або підрядниками перекладацьких агенцій. Вони завжди намагаються забезпечити належні умови праці для виконання своїх обов'язків, зокрема отримати матеріально-технічну базу, відповідний інструктаж, чіткі доручення та протоколи поведінки, якщо це необхідно в певних установах. Вони дбають про те, щоб виділяти достатньо часу на виконання своєї роботи, намагаються будувати ділові стосунки з іншими людьми за принципами взаємоповаги та заохочують їх краще зрозуміти роль перекладача.

Пояснення. Перекладачі працюють у різноманітних умовах з особливими інституційними вимогами та широким спектром професійних і ділових ситуацій.

У деяких ситуаціях діють суворі протоколи, де перекладач – абсолютно незалежна сторона, тоді як в інших випадках він може співпрацювати й розділяти спільні обов'язки з іншими. Перекладачі повинні добре ознайомитися з цими умовами й робити все для того, щоб люди, з якими вони працюють, розуміли їхню роль. Для перекладачів, які працюють з агенціями, агенція-роботодавець є одним із клієнтів, а фахівці дотримуються тих самих професійних стандартів, що й у роботі з прямими клієнтами. Водночас агенції повинні мати належні та справедливі процедури, які засвідчують професіоналізм перекладачів і сприяють його підвищенню.

8. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК

Перекладачі продовжують удосконалювати свої професійні знання й навички.

Пояснення. Перекладачі зобов'язуються навчатися протягом усього життя, визнаючи, що люди, послуги й практики розвиваються та змінюються з часом. Вони постійно вдосконалюють свої мовні та перекладацькі навички, а також поглиблюють розуміння культури й контексту. Перекладачі йдуть у ногу з технологічними досягненнями, пов'язаними з їхньою діяльністю, щоб продовжувати надавати якісні послуги. Перекладачі, які працюють із мовами, для яких немає стандартної підготовки або сертифікації, можуть потребувати самостійної оцінки, підтримки та покращення своїх стандартів.

9. ПРОФЕСІЙНА СОЛІДАРНІСТЬ

Перекладачі поважають і підтримують своїх колег, а також дбають про репутацію й авторитет перекладацької професії.

Пояснення. Відданість перекладачів професії виходить за межі їхніх індивідуальних інтересів. Вони підтримують і захищають інтереси професії, своїх колег та пропонують допомогу один одному.

КОДЕКС ПРОФЕСІЙНОЇ ПОВЕДІНКИ

Зобов'язання перед одержувачами послуг

1. Професійна поведінка	
<p>1.1 Перекладачі завжди зберігають свою доброчесність і незалежність.</p> <p>1.2 Перекладачі здійснюють належну підготовку до виконання всіх завдань.</p> <p>1.3 Перекладачі виконують прийняті ними завдання, за винятком випадків, коли вони не можуть цього зробити з етичних міркувань (див. пункти 3.4 й 4.2 нижче).</p> <p>1.4 Перекладачі дотримуються призначеного часу й термінів виконання або негайно повідомляють клієнтів про будь-які перешкоди, які унеможливають виконання роботи.</p> <p>1.5 Перекладачі не користуються владою над своїми клієнтами та впливом на них.</p> <p>1.6 Перекладачі не вимагають і не приймають винагороди або інших привілеїв. Однак вони можуть отримувати типові невеликі подарунки в конкретному культурному контексті.</p>	<p>Етичний принцип. Перекладачі завжди діють відповідно до стандартів поведінки й етикету, що відповідають цілям Австралійського інституту перекладачів (AUSIT), загальнонаціональної професійної асоціації перекладачів Австралії.</p>

2. Конфіденційність	
<p>2.1 Перекладачі, а також сторони, з якими вони співпрацюють у професійній або діловій сферах, зобов'язані дотримуватися суворих правил конфіденційності.</p> <p>2.2 Якщо необхідна командна робота, етичні зобов'язання щодо дотримання конфіденційності поширюються на всіх членів команди та/або агенції.</p> <p>2.3 Перекладачі не прагнуть скористатись інформацією, отриманою під час або в результаті своєї роботи.</p> <p>2.4 Розкривати інформацію дозволено за згодою клієнта або тоді, коли це передбачено законом (див. УП15).</p>	<p>Етичний принцип. Перекладачі дотримуються конфіденційності та не розголошують інформацію, отриману в процесі роботи.</p>

3. Компетентність	
--------------------------	--

<p>3.1 Прийняття замовлення на переклад непрямо підтверджує компетентність спеціаліста виконувати це завдання.</p> <p>3.2 Перекладачі ознайомлені з різноманітними контекстами, інституційними структурами, термінологією й жанрами, характерними для тих галузей, у яких вони приймають замовлення.</p> <p>3.3 Перекладачі чітко вказують свою кваліфікацію в конкретних мовах або мовних напрямках, якщо цього вимагає клієнт.</p> <p>3.4 Якщо під час роботи з'ясовується, що для виконання завдання потрібні знання, які виходять за межі компетенції перекладачів, вони негайно інформують про це клієнта й працюють над вирішенням ситуації (наприклад, відмовляються від завдання або дотримуються іншої прийнятної стратегії).</p> <p>3.5 Якщо клієнт хоче змінити мову перекладу, це можна зробити лише за умови, що перекладач має відповідну компетенцію в іншій мові.</p>	<p>Етичний принцип. Перекладачі виконують лише ту роботу, у якій вони компетентні, при чому лише тими мовами, щодо яких пройшли професійну підготовку й сертифікацію.</p>
---	--

<p>4. Неупередженість</p>	
<p>4.1 Професійна неупередженість необхідна під час виконання перекладів у всіх ситуаціях.</p> <p>4.2 Якщо через особисті переконання або інші обставини зберігати неупередженість важко, перекладачі не беруться за виконання завдання або ж відмовляються від нього.</p> <p>4.3 Перекладачі не несуть відповідальності за те, що говорять або пишуть клієнти.</p> <p>4.4. Під час виконання завдання перекладачі не висловлюють і не пишуть власну думку (незалежно від того, просили їх про це чи ні) щодо будь-якого питання або особи.</p> <p>4.5 Перекладачі відверто повідомляють про всі конфлікти інтересів, наприклад, у разі виконання завдань для родичів або друзів, а також конфлікти інтересів, що стосуються їхніх роботодавців.</p> <p>4.6 Перекладачі не дають клієнтам жодних рекомендацій щодо компаній, агенцій, процедур, майна або матеріальних питань, у яких вони мають особистий або фінансовий інтерес, якщо повністю не розкрили клієнтам інформацію про такий інтерес.</p>	<p>Етичний принцип. Перекладачі дотримуються принципу неупередженості у всіх професійних контактах. Усні перекладачі залишаються об'єктивними протягом усього спілкування між учасниками будь-якої зустрічі, на якій перекладають. Письмові перекладачі не виявляють упередженості ні до автора тексту оригіналу, ні до цільових читачів перекладу.</p>

<p>5. Точність</p>	
<p>5.1 Перекладачі забезпечують точну передачу вихідного висловлювання або тексту мовою перекладу. У цьому контексті точний переклад визначається як оптимальний і повний, без викривлень або пропусків та зі збереженням змісту й наміру вихідного повідомлення чи тексту. Перекладачі здатні забезпечити точну й повну передачу вихідного повідомлення, використовуючи навички та розуміння, яких набули завдяки своїй підготовці й освіті.</p> <p>5.2 Перекладачі не змінюють, не додають і не пропускають нічого, що стосується змісту та наміру вихідного повідомлення.</p> <p>5.3 Перекладачі визнають і негайно виправляють будь-які помилки у перекладі.</p> <p>5.4 Якщо дозволяють обставини, перекладачі просять повторити, перефразувати або роз'яснити, якщо щось незрозуміло.</p>	<p>Етичний принцип. Перекладачі використовують свої найкращі професійні судження, завжди зберігаючи точність змісту текстів і повідомлень.</p>

<p>6. Чітке розмежування ролей</p>	
<p>6.1 Під час виконання своїх обов'язків перекладачі не виконують інших функцій, наприклад не пропонують адвокацію і не надають рекомендацій або порад. Навіть якщо інші завдання є обов'язковими (наприклад, конкретними інституційними вимогами до працівників), фахівці-практики наполягають на тому, щоб усі сторони узгодили чітке розмежування між перекладом та іншими завданнями.</p> <p>6.2 Перекладачі поважають професійні межі інших осіб, залучених до виконання завдання.</p> <p>6.3 Перекладачі звертають увагу на будь-яку ситуацію, коли інші учасники неправильно розуміють роль перекладача чи мають невідповідні очікування.</p> <p>6.4 Перекладачі розуміють різницю між професійною і особистою взаємодією та допомагають своїм клієнтам зрозуміти її. Вони беруть на себе відповідальність за встановлення й дотримання відповідних меж з іншими учасниками комунікативної взаємодії.</p>	<p>Етичний принцип. Перекладачі (як посередники в передачі повідомлень) дотримуються чіткого розмежування між своїми й будь-якими іншими завданнями, які можуть виконувати інші залучені сторони.</p>

<p>7. Підтримання професійних відносин</p>	
---	--

<p>7.1 Особи, які практикують переклад, дотримуються цього Кодексу щоразу, коли виконують роботу як штатні й позаштатні працівники, підрядники агенції чи як керівники або роботодавці для інших перекладачів.</p> <p>7.2 Позаштатні перекладачі поводяться з клієнтами й агенціями чесно та прозоро.</p> <p>7.3 Перекладачі, які працюють через агенції, дотримуються тих самих професійних стандартів, що й під час роботи з індивідуальними клієнтами.</p> <p>7.4 Перед початком роботи перекладачі вимагають проведення інструктажу й доступ до довідкових матеріалів та інформації.</p> <p>7.5 Під час виконання завдання усні перекладачі намагаються забезпечити відповідні умови, за яких можна оптимально передавати повідомлення в конкретному контексті. Зокрема, це стосується використання будь-яких пристроїв і допоміжних засобів, зазвичай потрібних учасникам для слухання й мовлення, наприклад належних стандартних кабін для усного перекладу на конференції або відповідних фізичних умов для забезпечення конфіденційності, а також заходів безпеки в разі фізичної загрози. Це також включає місця для сидіння й необхідні перерви, щоб уникнути втоми під час усного перекладу.</p> <p>7.6 Визнаючи загальну відповідальність за надання ефективних лінгвістичних послуг, перекладачі можуть розраховувати на те, що агенції, роботодавці або клієнти, які визнають цей Кодекс, як обов'язковий для дотримання поведінки перекладача, передбачають відповідні процедури, що визначають професійні обов'язки спеціалістів-практиків, і що вони допомагають перекладачам забезпечувати умови, викладені в пунктах 7.4 і 7.5 вище.</p>	<p>Етичний принцип. Перекладачі відповідають за якість своєї роботи, незалежно від того, чи вони є найманими працівниками, позаштатними фахівцями або підрядниками перекладацьких агенцій. Вони завжди намагаються забезпечити належні умови праці для виконання своїх обов'язків, зокрема отримати матеріально-технічну базу, відповідний інструктаж, чіткі доручення та протоколи поведінки, якщо це необхідно в певних установах. Вони дбають про те, щоб виділяти достатньо часу на виконання своєї роботи, намагаються будувати ділові стосунки з іншими людьми за принципами взаємоповаги та заохочують їх ознайомитися з обов'язками перекладача.</p>
---	---

<p>8. Професійний розвиток</p>	
<p>8.1 Перекладачі вдосконалюють свої навички й знання шляхом постійного навчання та підвищення кваліфікації протягом усієї професійної кар'єри.</p> <p>8.2 Перекладачі повинні володіти мовами й бути обізнаними з культурами, для яких надають професійні послуги з перекладу.</p> <p>8.3 Перекладачі підтримують і заохочують професійний розвиток у межах своєї спеціальності й серед своїх колег.</p> <p>8.4 Перекладачі намагаються стежити за новими тенденціями й подіями, а також результатами досліджень у цій галузі, щоб підвищувати свою компетентність і вдосконалювати практичні вміння.</p>	<p>Етичний принцип. Перекладачі продовжують розвивати свої професійні знання й навички.</p>

--	--

9. Професійна солідарність	
<p>9.1 Перекладачі підтримують і розвивають інтереси професії й своїх колег, а також пропонують допомогу один одному.</p> <p>9.2 Перекладачі вирішують будь-які суперечки зі своїми колегами спільно, конструктивно й професійно.</p> <p>9.3 Члени AUSIT передають будь-які невирішені спірні питання з іншими його членами на розгляд Національної ради. Члени зобов'язані дотримуватись остаточних вказівок Ради й мають право на апеляцію чи перегляд справи в інтересах справедливості.</p>	<p>Етичний принцип. Перекладачі поважають і підтримують своїх колег, а також дбають про репутацію та авторитет перекладацької професії.</p>

Специфіка поведінки письмових перекладачів

ПП1 Перед початком роботи перекладачі визначають цільове призначення перекладу й необхідну форму його надання.

ПП2 Перекладачі отримують від клієнта якомога більше інформації, термінологічного або довідкового матеріалу, необхідного для належного та своєчасного виконання замовлення на переклад, і поводяться з такими матеріалами конфіденційно або відповідно до чітко визначеної домовленості. Якщо клієнт має довідкові матеріали, важливі для досягнення бажаного результату, але не надає їх, перекладач не несе відповідальності за недоліки в перекладі, які явно пов'язані з відсутністю відповідних допоміжних джерел.

ПП3 Перекладачі виконують переклад, який повністю і неупереджено передає зміст та наміри вихідного тексту в межах параметрів і вимог мови й культури перекладу та відповідає призначенню, вказаному в замовленні клієнта/ініціатора.

ПП4 Перекладачі працюють тільки з тими мовами, для яких вони мають відповідну кваліфікацію.

ПП5 Перекладачі виконують лише ту роботу, яка, на їхню думку, є в межах їхньої перекладацької компетентності та відповідної професійної кваліфікації, й для якої вони мають необхідні ресурси, вміння передати інформацію, рівень розуміння та вільного володіння мовою, або яка буде переглянута особою, що має відповідні знання чи кваліфікацію.

ПП6 Якщо вихідний текст містить певні елементи, які необхідно враховувати при виконанні перекладу, перекладачі докладають максимум зусиль і застосовують професійне судження, щоб довести це до відома клієнта (за винятком випадків, коли перекладений документ, як очікується або вимагається, повинен бути точним відтворенням усього змісту, значення, стилю та мови вихідного тексту й повинен бути засвідчений таким чином). Такі елементи можуть включати двозначності, фактичні неточності, лінгвістичні помилки, неточну термінологію, формулювання, які, на думку перекладача, є дискримінаційними, або формулювання чи посилання, які можуть поставити під загрозу досягнення мети тексту в цільовому мовному середовищі.

ПП7 Якщо перекладач працює з агенцією за договором, він не контактує безпосередньо із клієнтом агенції, крім випадків, передбачених умовами відповідного договору, укладеного з агенцією. У разі прямого контакту з клієнтом агенції перекладач дотримується процедур, погоджених з агенцією.

ПП8 Перекладачі можуть передавати роботу на умовах субпідряду тільки іншим перекладачам, які, на їхню думку, володіють необхідною компетенцією та ресурсами і які дотримуються цього Кодексу професійної етики та поведінки. Така передача обов'язково відбувається відповідно до договору, укладеного з клієнтом. Якщо інше не передбачено договором, відповідальність за перекладений текст у будь-якому випадку покладається на перекладача, який передав роботу на умовах субпідряду іншому перекладачеві.

ПП9 Якщо переклад редагує чи перевіряє інший перекладач, він повертає відредаговану версію першому перекладачеві для узгодження та доопрацювання. Якщо в перекладений текст після його передачі замовнику вносяться зміни без узгодження з перекладачем і без його відома, перекладач не несе відповідальності за перекладений текст.

ПП10 Професійні перекладачі, які працюють у сферах авторського права, намагаються дотримуватися принципів, викладених у Найробіській рекомендації ЮНЕСКО про правову охорону письмових перекладачів та письмових перекладів, а також у Хартії перекладача FIT (див. вебсайт FIT).

Специфіка поведінки усних перекладачів

УП1 Для належного здійснення усного перекладу перекладачі готуються до замовлення, отримуючи якомога більше інформації та інструктажу від ініціатора/клієнта, і ставляться до такого матеріалу конфіденційно або відповідно до прямої домовленості.

Повноцінний усний переклад

УП2 Щоб забезпечити однаковий доступ до всього, що сказано або виражено жестовою мовою всіма сторонами, що беруть участь у зустрічі, усні перекладачі точно й повністю передають те, що повідомляється.

УП3 Переклад здійснюється від першої особи.

УП4 Перекладачі відтворюють емоції мовців і не пом'якшують та не посилюють суть повідомлення або використаних слів. У певних ситуаціях, наприклад у суді чи під час психометричного оцінювання, у перекладі зберігаються неузгодженість, вагання та нечіткі твердження.

УП5 Якщо говориться очевидна неправда, перекладачі передають цю інформацію так само, як вона була висловлена.

Відносини з іншими сторонами та роль усного перекладу в діалогах

УП6 Якщо деякі учасники діалогу не звикли працювати з перекладачем, він повинен заохочувати їх звертатися безпосередньо один до одного.

УП7 У випадках із кількома учасниками розмови, де переклад не здійснюється вголос для всіх, перекладач, де це доречно, дозволяє кожному залишатися лінгвістично присутніми за допомогою синхронного перекладу пошепки або іншим відповідним методом, коли інші учасники спілкуються мовою, яку не розуміє відповідна сторона чи сторони.

УП8 Якщо щось незрозуміло, перекладачі просять повторити, перефразувати або пояснити, таким чином інформуючи всіх учасників, про що відбувається.

УП9 В екстрених ситуаціях, коли немає змоги належним чином пройти інструктаж або отримати достатньо часу на підготовку, а також у разі проблем із безпекою, перекладачі повідомляють про це відповідальній особі або ініціаторові, який бере участь у заході.

УП10 Усні перекладачі інформують учасників про будь-які побічні коментарі будь-якої зі сторін або про їхні спроби залучити перекладача до приватної чи будь-якої іншої розмови. У ділових або міжурядових ситуаціях, коли одна чи декілька сторін залучають власного перекладача, доцільно, щоб перекладач передавав своїй стороні додаткові коментарі іншої сторони.

УП11 Різні учасники можуть мати суперечливі очікування щодо перекладачів. Ці очікування можуть суперечити етиці роботи перекладачів, тому перекладачі

зобов'язані уточнити межі своєї ролі та допомогти своїм клієнтам зрозуміти, як досягти найкращих результатів у процесі усного перекладу. Перекладачі дбають про те, щоб розмови під час очікування залишалися ввічливими, але не ставали особистими, і щоб інформація, розголошена під час таких розмов, також залишалася конфіденційною.

УП12 Усні перекладачі засвідчують свою кваліфікацію та точність свого усного перекладу і, на вимогу, пояснюють свій вибір слів, але не засвідчують розуміння учасниками повідомлень – це залишається проблемою учасників.

Віддалений усний переклад

УП13 Перекладачі ознайомлюються з дедалі ширшим використанням технологій для усного перекладу, включаючи телефонний, відео та інтернет переклад, а також різноманітні пристрої для запису та передачі інформації. Усні перекладачі, які використовують ці технології, мають розуміти цілі їх використання та вплив цих технологій на комунікацію. Установам, агенціям та клієнтам, які використовують ці технології, рекомендують розробляти протоколи й ознайомлювати перекладачів із їх використанням і будь-якими конкретними вимогами.

Специфіка умов усної перекладацької діяльності

УП14 Якщо згідно з конкретними умовами працевлаштування перекладачі виконують інші функції на додаток до ролі перекладача, вони чітко вказують, коли діють у якості перекладачів, і не змінюють свою роль без попередження.

УП15 У певних умовах, коли поведінка всіх учасників регулюється обов'язком поводитись обережно або згідно з правилами безпеки, наприклад у закладах охорони здоров'я та в умовах з високим рівнем небезпеки, усні перекладачі дотримуються відповідних правил і процедур, поєднуючи їх із кодексом етики усного перекладача.